

De Facility Manager voor

In een functie als Facility Manager hebt u er vast nog niet bij stilgestaan dat uw job u op een slechte dag in de rechtbank kan doen belanden, waar u strafbare feiten ten laste kunnen worden gelegd. Ook al hebt u daar nog niet over nagedacht, een zwaar arbeidsongeval binnen uw bedrijf is nooit uit te sluiten. En dan kan u maar beter een goede verzekering hebben. Een heel goede verzekering, zelfs...

Wie een carrière als Facility Manager ambieert, zal in de eerste plaats denken aan een job met een eerder “technische taakinhoud”: beheer van gebouwen, teamsupport of services. Ook komen er taken met een eerder commerciële inslag bij kijken, bijvoorbeeld het financieel beheer. Zelden of nooit staat er iemand stil bij de juridische verantwoordelijkheid, die op een slechte dag de Facility Manager voor de rechtbank kan doen belanden. Toch niet zolang men zelf niet met het probleem van juridische aansprakelijkheid geconfronteerd wordt. In maart jl. organiseerde de IFMA (International Facility Management Association) een ontbijtgesprek in de lokalen van de hogeschool van de provincie Luik (Campus 2000), met als thema de gerechtelijke aansprakelijkheid van de Facility Manager. Paul van Vyve, zelfstandig interim manager, kwam er zijn persoonlijke ervaringen over het onderwerp vertellen. Een dramatische persoonlijke ervaring, tijdens zijn werk voor de Post in de periode 2002-2005. Op een zaterdag in mei 2002 werkte een jonge vrouw van 21 jaar als postbode in Lokeren, waar ze bezig was met het bedelen van de kranten. Ze was alleen in het gebouw van de Post in Lokeren. Om een onbekende reden raakte de vrouw gekneld tussen een gemotoriseerde poort en de muur. Ze werd naar het ziekenhuis gebracht, waar ze enkele dagen later overleed. Onmiddellijk zette het gerecht zich in werking: omdat er sprake was

van een ongeval met fataal letsel én van een werkongeval, werd de arbeidsinspectie met het onderzoek belast. Het onderzoek zou twee maanden duren.

Onderzoeksverslag

“Ik werkte toen als interim manager bij de Post, met als opdracht de herstructurering en het beheer van het departement FM. In die portefeuille zaten 2.800 medewerkers en 1.500 gebouwen”, verklaart Paul van Vyve. Op dat moment was hij zich nog compleet onbewust van de diepgaande impact die dat ongeval op zijn leven zou hebben. “Een politiecommissaris is me komen ondervragen. Ik heb in die 10 minuten durende ondervraging een aantal zaken verklaard, die de rest van het onderzoek bepaald hebben,” voegt hij er aan toe. Vrij snel wordt in het verslag van het onderzoek van de arbeidsinspectie geconstateerd dat technische fouten aan de oorzaak liggen van het ongeval en het overlijden van de jonge werknemster. Onmiddellijk blijkt dat er ook een strafrechtelijk luik aan het dossier vastzit, dat tussen juni 2002 en juni 2005 onderbouwd wordt. Er wordt een dagvaarding verzonden aan het adres van Paul van Vyve, net als aan dat van de preventieadviseur en aan de Post als moreel verantwoordelijke. “Dan kwam het moment dat ik voor de rechtbank moest verschijnen. Een echte beproeving, maar ik wilde op de zitting aanwezig zijn”, argumenteert de manager. “Het heeft een grote indruk op mij gemaakt om voor het gerecht te ver-

Paul van Vyve geeft toe dat de gerechtelijke vervolging zijn manier van werken heeft veranderd.

Een onderneming die geen BA-polis voor zijn werknemers afsluit, neemt onaanvaardbare risico's.

de rechtbank

schijnen, net als voor de familie van het slachtoffer.” In het vonnis wordt hij veroordeeld tot “onvrijwillige doodslag”, met als gevolg een strafblad. “Er waren nogal wat mensen die me zeiden dat ik me er niets van moest aantrekken, omdat wel meer leidinggevend een veroordeling oplopen.”, vervolgt Paul van Vyve. “Maar ik was veroordeeld voor de dood van een mens. Ik besliste om in beroep te gaan. Op de zitting van het hof van beroep heb ik me verdedigd en het woord genomen. Ik heb er ondermeer uitleg gegeven bij een document dat ik ondertekend had. Er werd immers gevraagd waarom ik mijn handtekening had gezet. Ik heb voor opheldering gezorgd. Ik ben tenslotte over de hele lijn vrijgesproken, in tegenstelling tot de beschuldigingen van het openbaar ministerie. Eindelijk kon ik een punt zetten achter tweeënhalve jaar zorgen. Het arrest van het hof van beroep is realistischer, maar de verantwoordelijkheid voor het ongeval blijft voor rekening van de Post.”

Familiale spanning

Welke lessen kunnen hieruit getrokken worden? “Wat de gerechtelijke procedure betreft, denk ik dat het goed is je zo snel mogelijk te informeren over het verloop van een strafrechtelijke procedure. Als je gedagvaard wordt, moet je je gaan verdedigen. In de loop van het onderzoek had ik nooit gedacht ooit vervolgd te worden. Had ik het geweten, zou ik anders hebben geantwoord op de vra-

gen van de onderzoeker, met meer details... en met meer terughoudendheid.”

Een bedrijf dat geen verzekering burgerlijke aansprakelijkheid (BA) voor zijn kader voorziet, neemt grote risico's. De premie voor de polis is in verhouding met het omzetcijfer en de sector waarin het bedrijf actief is. Verder zijn een BA voor uitbating en beroepsBA onvoldoende. Er moet gerechtelijke bijstand voorzien zijn of een clause waarbij alle gerechtskosten voor rekening van werkgever zijn. Als je zelf alles moet betalen en de stress van de vervolging moet doorstaan, ga je er aan onderdoor.”

Je moet ook kunnen rekenen op een goede raadsman: “Een verkennend gesprek laat toe het verloop van de procedure in te schatten. De advocaat is de enige persoon die je echt bijstaat tijdens de vervolging, maar hij blijft een “derde”. Het is dus verstandig betrokken te zijn bij het opstellen van de conclusie en zelf concrete argumenten aan te brengen”, stelt Paul van Vyve. Dan moet je nog rekenen op de reacties van je naasten: “2,5 jaar liep de procedure, in totaal gaat het over een periode van 3,5 jaar. Veel mensen gaan er van uit dat je toch in de fout bent gegaan, niemand kijkt echt naar de inhoud. Dat was een echte hel voor mij, mijn vrouw en mijn kinderen. Er was een voelbare spanning in ons gezin. Dat vreet aan je als een ziekte en komt nog bij de stress. Gelukkig werd ik goed begeleid.”

Preventie eerst

Een ander belangrijk element is preventie. “Je moet een correcte analyse maken en weten waar er risico's zijn. Let op gevaarlijke situaties en win advies in bij experts. Als er geen rekening wordt gehouden met je aanbevelingen, deel sancties uit. Leg je daden vast: het is niet moeilijk om alles op papier te zetten. Dat kan later van pas komen.”

Als conclusie kunnen we stellen dat een ongeval binnen de verantwoordelijkheid van een Facility Manager ernstigere gevolgen kan hebben dan de meeste mensen denken, vooral op menselijk vlak. “Als ik er nu op terugkijk, kan ik zeggen dat ik direct en harder reageer als een situatie me niet bevalt. Ik heb een goede verzekering geëist van mijn onderneming. Dat had ik 10 jaar geleden niet durven vragen”, vat Paul van Vyve samen. “Het is een ingrijpende ervaring geweest. De vervolging heeft mijn visie op de dingen veranderd. Ik ben minder betrokken bij de zaken. Ik werk nog altijd even ernstig, maar ik verpersoonlijk me niet meer in mijn werk. Ik ben een ander mens geworden. Als ik een raad moet geven, dan is het om je verantwoordelijkheden te beperken en voor een goede dekking te zorgen. Wees pro-actief want ik vrees dat persoonlijke vervolgingen hier net als in de Verenigde Staten schering en inslag zullen worden. Het is beter goed voorbereid te zijn...”

Eva DEUZER ■

Paul van Vyve, ingenieur tot in het diepst van zijn botten

Paul van Vyve, de door het IFMA uitgenodigde spreker, startte zijn carrière een dertigtal jaar geleden. Hij was in verschillende sectoren actief (bank, industrie, parastatalen...) en is momenteel Facility Manager in de zorgsector. Hij heeft een diploma elektrisch ingenieur van de KUL en volgde opleidingen in Fontainebleau en Lausanne. “Ik ben ingenieur tot in mijn beenmerg,” zegt hij lachend. “Ik ben de zoon, kleinzoon en achterkleinzoon van ingenieurs. En dat zie je!”

IFMA werkgroep

Binnen het IFMA werd een werkgroep opgericht over de strafrechtelijke aansprakelijkheid van Facility Managers. Er is al een brochure gepland en iedereen die goede ideeën of tijd wil investeren, is er welkom.

